
Juni 2024

Ankestyrelsens årsredegørelse til Det Rådgivende Praksisudvalg 2023

Ankestyrelsen

ANKESTYRELSEN

Telefon: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 statsservice

Mailadresse: ast@ast.dk

Hjemmeside: www.ast.dk

ISBN nr.: 978-87-7811-533-1

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1	DIREKTØRENS FORORD	4
KAPITEL 2	INDLEDNING	5
	Sammenfatning	5
	Om Det Rådgivende Praksisudvalg	7
KAPITEL 3	PRAKSISKOORDINERING I 2023	8
	Praksisudvalgets drøftelser	8
	Principmeddelelser	9
	Temamøder	13
	Undersøgelser på det kommunale område	18
	Betalingskurser	22
	E-læring	24
	Podcast	25
	Længerevarende læringsforløb	25
	Gratis Læringsteambesøg	25
	Netværkssaktiviteter	25
	Praksiskoordinerende aktiviteter i 2023	26
	Planlagte praksiskoordinerende aktiviteter i 2024	27
KAPITEL 4	BEHANDLING AF KLAGER OVER KOMMUNALE AFGØRELSER	30
	Udvikling i perioden 2021-2023	30
	Kvaliteten i Ankestyrelsens afgørelser	35
BILAG 1	REALITETSBEHANDLEDE SAGER	38
BILAG 2	PRINCIPMEDDELELSER 2023 – BESKÆFTIGELSE SOMRÅDET	43
BILAG 3	PRINCIPMEDDELELSER 2023 – SOCIALOMRÅDET	44
BILAG 4	PRINCIPMEDDELELSER 2023 – DET KOMMUNALE BØRNEOMRÅDE	45

KAPITEL 1

Direktørens forord

2023 har i høj grad stået i praksiskoordineringens tegn i Ankestyrelsen. Vi har offentliggjort principmeddelelser, undervist, og gennemført praksisundersøgelser. Derudover har vi i løbet af året udviklet seks e-læringsforløb – en ny form for praksiskoordinering, som de kommunale sagsbehandlere har taget godt imod.

Samtidig har vi gennemført første del af et større juridisk serviceeftersyn på handicapområdet. Fokus for eftersynet var i 2023 hjemmetræning, og resultaterne blev formidlet i en række kommunespecifikke læringsnotater og et generelt opsamlende læringsnotat, som blev offentliggjort i slutningen af året.

Derudover har vi i 2023 gennemgået sager om ledsagelse på handicapområdet fra alle landets kommuner, som led i det nye handicapsagsbarometer. De sager, der indgår, er sager, der ikke er klaget over til Ankestyrelsen.

Resultatet af handicapsagsbarometeret er netop blevet offentliggjort, og det er et projekt, som vil fortsætte i de kommende år. Det samme vil det juridiske serviceeftersyn, og dermed får vi i langt højere grad end tidligere et bredt indblik i kvaliteten i kommunernes sagsbehandling i sager, der ikke er klaget over.

Det siger sig selv, at vi vil bruge dette indblik, når vi fremadrettet skal udvælge de områder, vi vil fokusere vores praksiskoordinering på. Det gjorde vi også, da vi skulle sammensætte et program for en række faglige temadage, der – som noget nyt – udbydes til kommunale sagsbehandlere i efteråret 2024.

Nogle gange kan vi imidlertid ikke nøjes med at praksiskoordinere. Det var for eksempel tilfældet på børneområdet, hvor vi i de sidste fire år har udarbejdet et børnesagsbarometer om kommunernes overholdelse af lovbestemte frister og regler om inddragelse inden for børneområdet. Da vi i 2023 kunne konstatere, at kommunerne for fjerde år i træk havde udfordringer med at efterleve reglerne, gik det kommunale og regionale tilsyn ind i sagen. Tilsynet fulgte op med en generel udtalelse til alle kommuner, om hvad de er forpligtede til efter reglerne, og en anmodning om en udtalelse fra 26 specifikke kommuner om deres regelefterlevelse.

Ingeborg Gade
Direktør

Indledning

SAMMENFATNING

Dette er Ankestyrelsens 10. årsredegørelse til Det Rådgivende Praksisudvalg. Den giver et samlet overblik over Ankestyrelsens praksiskoordinering og sagsbehandling på det kommunale område i 2023.

Praksiskoordinering

Netværksaktiviteter

I 2023 har vi gennemført en lang række formidlingsaktiviteter for kommuner, styrelser, interesseorganisationer og øvrige samarbejdspartnere på det kommunale beskæftigelses-, social- og børneområde.

Formålet med aktiviteterne var at drøfte udfordringer på særligt udvalgte områder på baggrund af Ankestyrelsens data om blandt andet omgørelsesprocenter og registrering af kritik af sagsbehandlingen i sagerne.

På *beskæftigelsesområdet* har vi holdt løbende netværksmøder med Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR), Kommunernes Landsforening (KL) og KOMBIT med gensidig orientering og drøftelse af lovgivning og andre generelle spørgsmål på beskæftigelsesområdet.

På *socialområdet* har vi holdt orienteringsmøder med blandt andre handicaporganisationer, Social-, Bolig- og Ældreministeriet og STAR med gensidig orientering og drøftelse af forskellige problemstillinger på det sociale område. Vi har også afholdt en række ERFA-møder med Udbetaling Danmark. Desuden har vi holdt en række møder i Ankestyrelsens Kritiske Venner, hvor vi blandt andet har orienteret om retssikkerhedsinitiativerne på handicapområdet og nye principmeddelelser.

På *det kommunale børneområde* har vi blandt andet holdt løbende møder med Social-, Bolig- og Ældreministeriet, videndlingsaktiviteter med nogle af områdets centrale aktører samt et ERFA-møde om adoption uden samtykke.

Kurser

Ankestyrelsen har i 2023 gennemført 15 åbne kurser, ni skræddersyede heldagskurser og fem halvdagskurser/oplæg for kommunerne og andre interessenter. Således har Ankestyrelsen gennemført færre åbne kurser end i 2022, hvor vi til sammenligning afholdt 45 åbne kurser. Baggrunden herfor er, at Ankestyrelsen har prioriteret at iværksætte en lang række

aktiviteter, der relaterer sig til vores arbejde med at styrke retssikkerheden på handicapområdet – et arbejde Ankestyrelsen har fået midler til at udføre gennem reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet (SSA-reserven).

Vi har på vores kurser blandt andet undervist kommunerne i:

- fleksløntilskud,
- ressourceforløb, fleksjob og førtidspension,
- vurdering af uarbejdsdygtighed i sygedagpengesager og i jobafklaringsforløb,
- efterværn, opretholdt anbringelse, snitflader til botilbud for voksen, pligt til at hjælpe og mellemkommunal refusion, og
- sager, der behandles i børn og unge-udvalg.

E-læring

Ankestyrelsen har i 2023 udgivet seks moduler om generelle udfordringer i sagsbehandlingen på det kommunale social- og beskæftigelsesområde. Materialet tager udgangspunkt i erfaringerne fra sagsbehandlingen i Ankestyrelsen.

Desuden har omkring 1.000 forskellige brugere gjort brug af e-læringstilbud fra Ankestyrelsen.

Podcast

I 2023 har Ankestyrelsen udgivet fire podcasts. De fire podcasts fra 2023 har omkring 200 lyttere.

Sagsbehandling

Afgjorte sager

I 2023 afgjorde Ankestyrelsen cirka 21.000 sager på det kommunale social- og beskæftigelsesområde. Af det samlede antal sager blev omkring 19.000 sager realitetsbehandlet. En sag er realitetsbehandlet, hvis den er stadfæstet, ændret, ophævet eller hjemvist.

Omgørelsesprocent

I 2023 omgjorde Ankestyrelsen – det vil sige ændrede, ophævede eller hjemviste – 30 procent af de realitetsbehandlede kommunale sager. Det svarer til niveauet i 2022, og er fire procentpoint højere end niveauet for 2021.

Sagsbehandlingstid

Ankestyrelsens gennemsnitlige sagsbehandlingstid for klager over kommunernes afgørelser på social- og beskæftigelsesområdet er steget med tre uger i forhold til niveauet i 2022. Gennemsnitligt var sagsbehandlingstiden på 17,5 uger i 2023.

OM DET RÅDGIVENDE PRAKSISUDVALG

Ankestyrelsen har i overensstemmelse med retssikkerhedslovens § 80 nedsat et centralt rådgivende udvalg, som skal:

- Følge og rådgive Ankestyrelsen om den koordinering af praksis, som Ankestyrelsen har pligt til at foretage.
- Rådgive Ankestyrelsen om kriterier for udvælgelse af de op til 1.200 sager, der bliver behandlet på det kommunale område med deltagelse af beskikkede medlemmer.
- Rådgive om behovet for opfølgning på baggrund af gennemførte undersøgelser af kommunale afgørelser, som Ankestyrelsen behandler som ankeinstans.
- Rådgive om generel formidling af og vejledning om Ankestyrelsens praksis.
- Behandle Ankestyrelsens årlige redegørelse om sagsbehandlingen i sager over kommunalbestyrelsens afgørelser.

Medlemmer af udvalget

Ankestyrelsens direktør er formand for Det Rådgivende Praksisudvalg. De øvrige medlemmer bliver udpeget af Ankestyrelsen efter indstilling fra Kommunernes Landsforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Fagbevægelsens Hovedorganisation og Danske Handicaporganisationer.

MEDLEMMER AF UDVALGET I 2023

Ankestyrelsens direktør Ingeborg Gade er formand for udvalget.

De øvrige medlemmer af udvalget var i 2023:

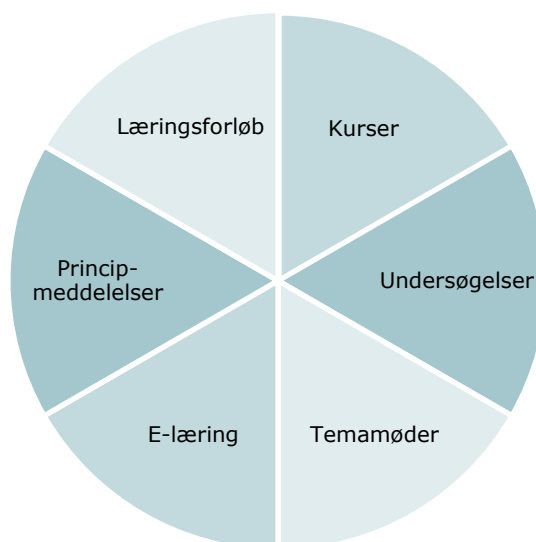
- Kommunernes Landsforening: Chefkonsulent Ellen Sveistrup Dahl
- Dansk Arbejdsgiverforening: Chefkonsulent Alexander Søndergaard
- Fagbevægelsens Hovedorganisation: Politisk konsulent Christina Borries
- Danske Handicaporganisationer: Chefkonsulent Linda Kilskou Bendix

KAPITEL 3

Praksiskoordinering i 2023

Ankestyrelsen er mere end en klage- og tilsynsmyndighed. Vi bruger vores data og store viden fra sagsbehandlingen til at styrke kvaliteten i vores førsteinstansers afgørelser. Formålet med Ankestyrelsens praksiskoordinering er at sikre ensartet og korrekt behandling af borgernes sager landet over. Vi tilrettelægger praksiskoordineringen på baggrund af vores samlede viden om tendenserne i de klagesager, vi behandler.

Vi gør brug af en bred vifte af redskaber i arbejdet med at koordinere praksis i kommuner og andre førsteinstanser. Nogle af disse redskaber er visualiseret i nedenstående figur:

PRAKSISUDVALGETS DRØFTELSE

Det Rådgivende Praksisudvalg har holdt to møder i 2023. Her har følgende temaer blandt andet været på dagsordenen:

- Afholdte temamøder
- Ankestatistikken for 1. halvår 2023
- Ankestyrelsens arbejde med initiativer i den politiske aftale om retssikkerhed på handicapområdet (SSA-reserven)
- Dialogaktiviteter og temamøder i 2023
- Emner til kommende principmeddelelser
- Forslag til kommende undersøgelser
- Ligebehandlingsnævnet
- Præsentation af undersøgelse om sektoransvarsprincippet ved problematisk skolefravær hos børn med handicap
- Præsentation af undersøgelse om sanktioner
- Systematisk vidensopsamling 2022

- Tilsynet i Ankestyrelsen

PRINCIPMEDDELELSER

Ankestyrelsen offentliggør visse afgørelser i anonymiseret form som principmeddelelser. Ankestyrelsen har i 2023 udvalgt og offentliggjort i alt 34 principmeddelelser med 67 underliggende principafgørelser.

Af bilag 2, 3 og 4 fremgår de principmeddelelser, som er blevet offentliggjort i 2023 fordelt på det kommunale beskæftigelses-, social- og børneområde.

HVAD ER EN PRINCIPMEDDELELSE?

En principmeddelelse er en meddelelse om afgørelser i konkrete sager af principiel eller generel betydning.

Principmeddelelser er bindende retskilder, som kommuner og andre førsteinstanser skal bruge ved afgørelser i tilsvarende sager.

Principmeddelelser er med til at sikre ensartet praksis og skal hjælpe Ankestyrelsens førsteinstanser i deres arbejde.

Vi offentliggør principmeddelelser, blandt andet når der er behov for fortolkning af ny lovgivning, eller når konkrete sager i øvrigt har generel betydning og kan bruges som rettesnor for andre afgørelser.

Alle principielle sager bliver afgjort med deltagelse af beskikkede medlemmer udpeget af DA, FH, DH og KL. Ankestyrelsen sørger for i fornødent omfang at inddrage relevante afdelinger i styrelsen under forberedelsen af sagen med henblik på at sikre ensartethed, koordination og videndeling.

Alle principmeddelelser er offentlige og fremgår af [Ankestyrelsens principdatabase](#) og Retsinformation.

Tre eksempler på principmeddelelser fra 2023

I dette afsnit præsenterer vi følgende tre principmeddelelser, som er blevet offentliggjort i 2023:

- En principmeddelelse på beskæftigelsesområdet om *forbud mod delegation af afgørelseskompetencen i sygedagpengesager*.

- En principmeddelelse på socialområdet om *pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom i hjemmet*.
- En principmeddelelse på det kommunale børneområde om *krav til samtykke ved en frivillig anbringelse*.

Principmeddelelse 13-23 om forbud mod delegation af afgørelseskompetencen i sygedagpengesager

En kommune kan overlade til andre aktører at udføre opgaver og træffe afgørelser inden for sygedagpengeområdet, jf. lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen § 17 a, stk. 1. Kommunen kan dog som udgangspunkt ikke overlade det til andre aktører at træffe afgørelse om selve retten til sygedagpenge, jf. lovens § 17 a, stk. 3.

I principmeddelelse 13-23 behandles spørgsmålet om, hvornår en vikar i en kommune kan anses for ansat i kommunen, og hvornår vedkommende i stedet skal anses som privat aktør. Hvis en person må anses for ansat ved en privat aktør, kan personen ikke træffe afgørelse om retten til sygedagpenge, da det vil være en ulovlig delegation.

Ankestyrelsen har i en række klagesager på sygedagpengeområdet set, at medarbejdere hos private aktører har underskrevet afgørelser om retten til sygedagpenge. På den baggrund har Ankestyrelsen indhentet oplysninger om de pågældende medarbejders ansættelsesforhold for at få belyst, om der er tale om en reel vikaransættelse i en kommune, eller der er tale om en anden aktør i lovens forstand.

Ankestyrelsen har gennem årene udarbejdet en række principmeddelelser om delegation af afgørelseskompetencen. Med principmeddelelse 13-23 er praksis præciseret, og flere af de ældre principmeddelelser er indarbejdet i 13-23. Det har betydet, at syv ældre principmeddelelser er kasseret efter offentliggørelsen af 13-23.

PRINCIPMEDDELELSE 13-23

I principmeddelelsen fastslår Ankestyrelsen, at der i vurderingen af om en person, der har truffet afgørelse om retten til sygedagpenge, kan betragtes som en af kommunen ansat vikar eller en privat aktør, skal lægges vægt på både reelle og formelle forhold. Der skal foretages en konkret og samlet vurdering af, hvem der har rettigheder og pligter som arbejdsgiver for personen, der har truffet afgørelse.

I principmeddelelsen er nævnt en række rettigheder og pligter, der kan lægges vægt på ved vurderingen, og samtidig er det beskrevet, at formelle forhold, der ikke reelt understøttes i den faktiske sagsbehandling, ikke kan tillægges afgørende betydning. For eksempel er det ikke afgørende, at der i aktørens kontrakt med kommunen står, at kommunen har fuld instruktionsbeføjelse over medarbejderen, eller at afgørelsen er skrevet på kommunens brevpapir.

I den konkrete sag var der bl.a. udarbejdet en samarbejdsaftale mellem kommunen og en privat virksomhed, men ikke en særskilt ansættelsesaftale mellem kommunen og den person, der havde truffet afgørelse om retten til sygedagpenge. Kommunen havde efter aftalen ikke pligt til at udbetale løn til medarbejderen, og det var heller ikke en bestemt person, der skulle udføre arbejdet for kommunen. Ved eventuel misligholdelse kunne kommunen heller ikke sanktionere den enkelte medarbejder men alene den private virksomhed. Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderede på baggrund af en samlet vurdering af de reelle og formelle forhold, at der var tale om ulovlig delegation af afgørelseskompetencen.

[Læs principmeddelelse 13-23](#)

Principmeddelelse 19-23 om pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom i hjemmet

Efter serviceloven er der mulighed for, at en person, der ønsker det, kan ansættes af kommunen til at passe en nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom i hjemmet.

Det er bl.a. en betingelse for at etablere en pasningsordning efter serviceloven, at den person, der ønsker at passe en nærtstående, skal have tilknytning til arbejdsmarkedet.

Principmeddelelsen fastslår, at de perioder, hvor en person har modtaget hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til pasning af et barn under 18 år på fuld tid, ikke skal anses som tilknytning til arbejdsmarkedet, når det skal vurderes, om personen kan bevilges en ordning til pasning af nærtstående.

Pasning af eget barn i hjemmet med hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste er ikke lønarbejde. Derfor kan de timer, en borger har modtaget hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste for, ikke anvendes til at opfylde betingelsen om tilknytning til arbejdsmarkedet. Hvis en person i en periode har modtaget hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid, kan

denne periode således ikke anvendes til at opfylde betingelsen om tilknytning til arbejdsmarkedet.

Hvis personen både har modtaget hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste nogle timer ugentligt og samtidig haft f.eks. lønarbejde eller dagpenge på deltid, vil personen kunne opfylde betingelsen om tilknytning til arbejdsmarkedet på baggrund af lønarbejdet eller dagpengene.

En person, der frem til ansøgningen om at blive ansat til pasning af nærtstående har modtaget hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid, vil kunne opfylde betingelsen som tilknytning til arbejdsmarkedet på baggrund af lønarbejde, som den pågældende har haft inden modtagelsen af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. I disse tilfælde skal kommunen derfor undersøge, om borger havde tilknytning til arbejdsmarkedet forud for bevillingen af tabt arbejdsfortjeneste.

Det beror på en konkret vurdering, om borgers tilknytning til arbejdsmarkedet er tilstrækkelig til at opfylde betingelsen om tilknytning til arbejdsmarkedet. Det kan blandt andet indgå i vurderingen, i hvilket omfang borger har været i beskæftigelse i perioden frem til ansøgningen om at blive ansat til pasning af nærtstående.

[Læs principmeddelelse 19-23](#)

Principmeddelelse 26-23 om krav til samtykke ved en frivillig anbringelse

Det er kommunen, der skal vejlede forældremyndighedsindehaverne og den unge om, hvad en anbringelse med samtykke medfører, og hvad formålet med anbringelsen er, inden den træffer afgørelse om en anbringelse med samtykke. Det er også kommunen, der har ansvaret for, at en sag er tilstrækkeligt oplyst, og at betingelserne for at træffe afgørelse efter loven er til stede. Hvis hverken indholdet af kommunens vejledning eller selve samtykket til anbringelsen foreligger på skrift, og kommunen ikke i stedet har gjort notat herom, vil det kunne få bevismæssig betydning ved fastlæggelsen af, om der foreligger et tilstrækkeligt tydeligt og ubetinget informeret samtykke til anbringelse uden for hjemmet.

Principmeddelelsen fastslår, at der skal foreligge et informeret samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 15 år, inden kommunen træffer afgørelse om anbringelse med samtykke af et barn eller en ung. Samtykket skal være tydeligt og ubetinget.

[Læs principmeddelelse 26-23](#)

TEMAMØDER

Et af formålene med temamøderne, som blev indført ved anke-reformen i 2013, var at bevare lægmandselementet og de beskikkede medlemmers indsigt i og indflydelse på behandlingen af kommunale sager. Derfor deltager de beskikkede medlemmer på ankemøderne og i Beskæftigelsesudvalget – ikke kun i behandlingen af de principelle sager, men også i behandlingen af op til 1.200 sager på det kommunale område. Op til 800 sager bliver forelagt ved skriftlig votering, og op til 400 sager til egentlig mødebehandling. Temasagerne bliver fordelt mellem det sociale og det beskæftigelsesmæssige område samt det kommunale børneområde. Beskikkede medlemmer medvirker også ved behandling af sager om tvangsmæssige foranstaltninger over for børn og unge.

Efter anbefaling fra udvalget er sagerne i første omgang udvalgt, så de bredt dækker de områder, Ankestyrelsen behandler sager inden for. Sagerne bliver samlet, så de beskikkede medlemmer får forelagt en samling afgørelsesudkast af samme sagstype eller temaer. Sagerne bliver forelagt med en sags-gennemgang, udkast til afgørelse og relevante akter fra sagen. Vi udsender et praksisnotat om det sagsområde eller tema, som skal behandles, til de beskikkede medlemmer før mødet eller den skriftlige votering. Praksisnotatet handler om det sagsområde eller det tema, der skal behandles på mødet.

Ankestyrelsen offentliggør praksisnotaterne fra temamøderne på [styrelsens hjemmeside](#).

De sager, der behandles på temamøderne, er sager med et stort element af skøn. Sagerne er ikke principielle, men kan danne grundlag for vurderinger af skønnets anvendelse i de konkrete sager.

Det, der tages stilling til på mødet, er, om det skøn, kommunen har foretaget i sagen, ligger inden for lovgivningens rammer for udøvelsen af skønnet, og om skønnet er foretaget lovligt.

Eksempler på temamøder fra 2023

I dette afsnit præsenterer vi følgende to temamøder, som er blevet offentliggjort i 2023:

- Et temamøde på beskæftigelsesområdet om satserne for forsørgeshjælp efter aktivloven til kvinder fra Ukraine.
- Et temamøde på socialområdet om dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Temamøde om satserne for forsørgelsehjælp efter aktivloven til kvinder fra Ukraine

I 2023 har Ankestyrelsen afholdt et temamøde, hvor der blev behandlet 16 sager om satser og danskbonus efter aktivlovens § 22 med særligt fokus på kvinder fra Ukraine.

Som følge af krigen i Ukraine, blev der den 16. marts 2022 vedtaget en lov om opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Det er lov nr. 324 af 16. marts 2022 (Lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine).

Personer, som får opholdstilladelse efter særloven for fordrevne fra Ukraine, defineres som flygtninge i integrationslovens forstand. Som flygtninge omfattet af integrationsloven vil de fordrevne fra Ukraine have ret til at søge om selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, jf. aktivloven § 22, stk. 1.

Fordrevne ukrainere, der opholder sig i Danmark og har opholdstilladelse efter særloven, kan modtage selvforsørgelses- og hjemrejseydelse efter § 22 i aktivloven, hvis de pågældende ikke kan forsørge sig selv eller ikke kan forsørges af en evt. ægtefælle. De grundlæggende betingelser for at få hjælp til forsørgelse efter aktivloven skal tillige være opfyldt.

I aktivloven § 22, stk. 2, er angivet forskellige satser, alt efter hvad borgers situation er, herunder blandt andet:

- Den højeste sats, som er for personer, der forsørger eget barn i hjemmet og har erhvervet ret til ekstra børnetilskud efter lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. Dette vil i praksis ofte være enlige forsørgere.
- Satsen for personer, der forsørger eget barn i hjemmet og ikke har erhvervet ret til ekstra børnetilskud efter lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Man anses for at være enlig forsørger i forhold til kontanthjælpssystemet, hvis man har erhvervet ret til ekstra børnetilskud. For at have ret til ekstra børnetilskud, skal man ifølge børnetilskudsloven være indehaver af forældremyndigheden, have barnet hos sig, og ikke leve i et samlivsforhold.

Det er Ankestyrelsens praksis, at man ikke kan få ordinært og ekstra børnetilskud som enlig, når man er gift eller har indgået registreret partnerskab, medmindre man er separeret eller lever adskilt fra ægtefællen på grund af indbyrdes uoverensstemmelser.

Hvis der er andre årsager, til at man ikke lever sammen end separation eller uoverensstemmelser, så kan man ikke få børnetilskud til enlige. Det er ved denne vurdering uden betydning, om den anden ægtefælle rent faktisk bidrager til forsørgelsen. Den anden ægtefælles fravær for eksempel på grund af sygdom, ophold i udlandet eller optagelse i plejehjem betragtes ikke som ophævelse af samlivet med den virkning, at der kan udbetales ordinært børnetilskud, medmindre der samtidig er tale om samlivsophævelse på grund af uoverensstemmelse.

Danskbonus er en midlertidig månedlig tillægsydelse, der bliver udbetalt sammen med selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse.

For at få danskbonus skal man have bestået prøve i dansk 2 eller forberedende voksenuddannelse (FVU) eller tilsvarende eller højere prøve i dansk, jf. aktivlovens § 22, stk. 4.

Danskbonus ydes efter ansøgning. En ansøger skal derfor selv ansøge kommunen om en danskbonus. Ansøger skal også selv fremskaffe og fremlægge dokumentation for, at prøven, der udløser danskbonus, er bestået. Danskbonus ydes fra tidspunktet for indgivelse af ansøgning herom, hvis kommunen efterfølgende imødekommer ansøgningen.

Af de 16 sager, som blev behandlet på mødet, stadfæstede Ankestyrelsen 14 sager og hjemviste to sager.

Sager om satser

I fire af sagerne havde kommunen ændret borgerens sats til den lave forsørgersats, idet de var blevet opmærksomme på, at de havde tilkendt borgerne sats som enlig (den høje forsørgersats), men borgeren var registreret som gift. Borgerens ægtefælle opholdt sig i alle sagerne i Ukraine. Vi stadfæstede sagerne, idet vi vurderede, at det var korrekt at sætte borgerens sats til den lave forsørgersats, idet samlivet ikke var opført på grund af separation eller uoverensstemmelse.

I seks af sagerne var der tale om en afgørelse om bevilling af hjælp, hvor kommunen havde bevilget borgeren hjælp med den lave forsørgersats. Borgerens ægtefælle opholdt sig i alle sagerne i Ukraine. Vi var enige i kommunens vurdering af satsen og stadfæstede sagerne.

I en af sagerne havde borgeren klaget over en udbetalingsmeddelelse, og vi kunne derfor alene tage stilling til kommunens afgørelse om udbetaling af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse for perioden og ikke til selve bevillingen. Vi vurde-

rede, at borgeren havde fået udbetalt hjælp i overensstemmelse med kommunens afgørelse om bevilling af hjælp og stadfæstede derfor afgørelsen.

I en af sagerne var borgeren ugift, men boede sammen med sin kusine. Hun søgte om hjælp til forsørgelse, og kommunen bevilgede hende den lave forsørgersats. Vi vurderede, at sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst til, at vi kunne vurdere, hvilken sats borgeren havde ret til. Vi vurderede, at der manglede oplysninger om, hvorvidt borgeren ville kunne erhverve ret til ekstra børnetilskud. Vi hjemviste derfor sagen til nærmere undersøgelse om, om borger ville kunne erhverve ret til ekstra børnetilskud.

Sager om danskbonus

I tre sager havde borgeren søgt om danskbonus efter aktivloven. Kommunerne havde i alle tre sager givet afslag, idet borgeren var selvforsørgende. Vi var enige i, at borgerne i sagerne ikke var omfattet af personkredsen i aktivlovens § 22, idet det er en betingelse for at få danskbonus efter aktivloven, at man får hjælp til forsørgelse efter § 22, stk. 2. I den ene af disse sager modtog borgeren SU. Vi stadfæstede sagerne.

I en sag om danskbonus havde borgeren ansøgt om danskbonus den 6. juli 2022. Kommunen gav afslag på danskbonus, da integrationslovens § 22 ikke finder anvendelse for ansøgninger indsendt til kommunen efter den 1. juli 2022. Vi vurderede, at kommunen på baggrund af oplysningerne i klagen skulle undersøge, om der var dokumentation for, at borgeren havde henvendt sig om danskbonus på et tidligere tidspunkt.

[Praksisnotatet](#), som blev udarbejdet til temamødet, er offentliggjort på Ankestyrelsens hjemmeside.

Temamøde om dækning af tabt arbejdsfortjeneste

I 2023 har Ankestyrelsen afholdt et temamøde om udmåling og beregning af dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

På tidspunktet for temamødet fremgik reglerne om dækning af tabt arbejdsfortjeneste af servicelovens § 42. Pr. 1. januar 2024 er bestemmelsen overført til barnets lov § 87.

Det overordnede formål med bestemmelsen om tabt arbejdsfortjeneste er, at familier med børn med nedsat funktionsevne skal kunne leve så normalt som muligt på trods af og med barnets funktionsnedsættelse. Formålet er også at medvirke til, at disse børn kan forblive i familien og dermed undgå anbringelse på institutioner e.l., såfremt hensynet til barnets tarv tilsiger dette, og at hindre at barnets nedsatte funktionsevne forværres eller får andre og mere alvorlige følger.

Sigtet med bestemmelsen er således at tilgodese, at børn med en nedsat funktionsevne har nogle særlige behov, som kan medføre, at forældrene har tabt arbejdsfortjeneste, når barnet forsørges i hjemmet.

Der blev på temamødet i maj 2023 behandlet 38 sager om dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

I 16 af de 38 sager blev kommunens afgørelse stadfæstet. I 16 sager blev kommunens afgørelse hjemvist. I seks sager blev kommunens afgørelse ændret.

Langt størstedelen af de udvalgte sager vedrører spørgsmålet om udmåling af hjælpen, mens de øvrige sager vedrører spørgsmålet om beregning af ydelsen.

EKSEMPEL PÅ EN SAG, HVOR BARNETS FREMMØDE I SKOLE ER ØGET

Sagen vedrører bevilling af dækning af tabt arbejdsfortjeneste til en forælder til et barn, som på bevillingstidspunktet alene er i skole i begrænset omfang.

Da kommunen følger op på bevillingen, er barnets fremmøde i skole øget, og kommunen træffer på den baggrund afgørelse om nedsættelse af forælders bevilling af tabt arbejdsfortjeneste. Da der er tale om en betydelig nedsættelse af hjælpen, fastsætter kommunen en indretningsperiode.

Ankestyrelsen stadfæster kommunens afgørelse. Ankestyrelsen vurderer, at forælders behov for dækning af tabt arbejdsfortjeneste er kompenseret med det antal timer, som kommunen nu bevilliger.

Den omstændighed, at det er svært foreneligt med forælders arbejdsforhold at deltage i møder om barnet på arbejdsdage, kan ikke føre til, at forælderen har ret til yderligere hjælp. Det skyldes, at et indtægtstab, der ikke er direkte relateret til og nødvendiggjort af barnets funktionsnedsættelse, ikke kan kompenseres for efter reglerne om dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

[Praksisnotatet](#), som blev udarbejdet til temamødet, er offentliggjort på Ankestyrelsens hjemmeside.

UNDERSØGELSER PÅ DET KOMMUNALE OM- RÅDE

Ankestyrelsen gennemfører en række undersøgelser af kommunernes praksis på børne-, social- og beskæftigelsesområdet. Alle offentliggjorte undersøgelser fremgår af www.ast.dk.

§

RETSSIKKERHEDSLOVENS § 76

Retssikkerhedslovens § 76 beskriver Ankestyrelsens pligt til at koordinere og følge praksis i kommuner og jobcentre og vejlede om praksis.

Ankestyrelsens undersøgelsesvirksomhed

Ankestyrelsen gennemfører cirka 10-15 undersøgelser årligt, der beskriver og analyserer kommunernes praksis, jf. kapitel 11 og 12 i retssikkerhedsloven.

De fleste undersøgelser gennemføres på foranledning af Social-, Bolig- og Ældreministeriet eller Beskæftigelsesministeriet.

Undersøgelserne bruges i arbejdet med lovændringer eller udarbejdelse af nye tiltag på social- og beskæftigelsesområdet. Temaer til undersøgelser opstår oftest i forbindelse med ønsker om politikudvikling på bestemte lovområder. Prioriteringen af de konkrete temaer sker i dialog med Ankestyrelsen.

I overensstemmelse med retssikkerhedsloven bidrager Det Rådgivende Praksisudvalg løbende med rådgivning om temaer til undersøgelser.

Tre eksempler på offentliggjorte undersøgelser i 2023

I dette afsnit vil vi præsentere de tre nedenstående undersøgelser, som alle er blevet offentliggjort i 2023:

- Undersøgelse om skærpet rådighedssanktion når borgeren udviser en manglende vilje til at stå til rådighed
- Undersøgelse af kommuneres brug af forældrebetaling og børne- og ungebetaling
- Undersøgelse af erfaringerne med nytteindsatsordningen

Undersøgelse om skærpet rådighedssanktion når borgeren udviser en manglende vilje til at stå til rådighed

Baggrund og formål

Baggrunden for undersøgelsen er, at det som en del af Aftale om mere enkle og skærpede sanktioner, styrket kontrol med

snyd og færre fejludbetalinger, som blev indgået den 16. november 2018, blev aftalt, at der skulle udarbejdes tre praksisundersøgelser om kommunernes brug af sanktioner, efter reglerne blev ændret.

Undersøgelse om skærpet rådighedssanktion når borgeren udviser en manglende vilje til at stå til rådighed er den anden af de tre undersøgelser, som Ankestyrelsen udarbejder i 2021, 2022 og 2023.

De tre praksisundersøgelser har alle til formål at give viden om kommunernes anvendelse af reglerne om sanktioner efter den 1. januar 2020, hvor reglerne om sanktioner i lov om aktiv socialpolitik blev ændret. Denne undersøgelses fokus var på de lovændringer, som har til formål at forbedre kommunernes muligheder for at pålægge skærpede sanktioner, når en borger udviser manglende vilje til at stå til rådighed.

Metode

Undersøgelsen er baseret på en gennemgang af 61 sager fra 14 udvalgte kommuner, hvor kommunen over for en borger, som modtager kontanthjælp, senest har truffet afgørelse om skærpet rådighedssanktion efter § 40 a, stk. 1, før den 1. april 2022 (men efter den 1. januar 2020, hvor reglerne trådte i kraft).

Blandt de 61 sager er der 26 sager om aktivitetsparate borgere og 35 sager om jobparate borgere. Undersøgelsen har særligt fokus på de aktivitetsparate borgere, da det er denne gruppe af borgere, som aftaleparterne har gjort opmærksom på, at det er særligt vigtigt, at kommunerne tager hensyn til. Når der imidlertid er en overvægt af sager om jobparate i undersøgelsen, skyldes det, at Ankestyrelsen modtog en del sager fra kommunerne, som ikke levede op til udvælgelseskriterierne.

Udvalgte resultater fra undersøgelsen

Ankestyrelsen undersøgte blandt andet, om kommunernes afgørelser om skærpet rådighedssanktion opfyldte de materielle betingelser i loven.

Konklusionen herpå var, at Ankestyrelsen ville have ændret afgørelsen i 52 af sagerne, hvis den var blevet behandlet i Ankestyrelsen. Dette som følge af, at kommunens sagsbehandling ikke var i overensstemmelse med regler og praksis. Dog så vi også en del sager, hvor afgørelsen samlet set var i overensstemmelse med reglerne.

Vi har i anbefalingerne fremhævet de betingelser, som kommunen skal opfylde i forhold til at leve op til gældende regler

og praksis. I alle 26 sager, hvor borgeren er aktivitetsparat, ville Ankestyrelsen ændre afgørelsen.

Vi ser flere eksempler på, at kommunerne har udfordringer med at forholde sig til:

- Om der er tale om en jobparat eller aktivitetsparat borger.
- Om der i det enkelte tilfælde foreligger andre forhold, end de rimelige grunde, der kan begrunde, at borgeren ikke har pligt til at udnytte sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder, herunder om en sanktion vil fremme den aktivitetsparate borgers rådighed.
- Om det fremgår af sagen, at kommunen har udtømt alle rimelige muligheder for personlig kontakt med borgeren.

[Læs undersøgelsen](#)

Undersøgelse af kommunernes brug af forældreplæg og børne- og ungeplæg

Baggrund og formål

Social-, Bolig- og Ældreministeriet bad Ankestyrelsen om at undersøge, om kommunerne anvender reglerne om forældreplæg og børne- og ungeplæg efter hensigten. Undersøgelsen blev bestilt i forbindelse med justeringen af servicelovens §§ 57 a og 57 b om forældreplæg og børne- og ungeplæg, som indgik i Aftale om en reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet – Alle handlinger har konsekvenser fra 2018, jf. pkt. 22 i aftaleteksten.

Formålet med undersøgelsen var at få viden om, hvorvidt kommunerne anvender reglerne efter servicelovens §§ 57 a og 57 b om forældreplæg og børne- og ungeplæg efter hensigten og i overensstemmelse med regler og praksis. Samtidig havde undersøgelsen til formål at besvare, hvilke forhold der kan have betydning for kommunernes brug af plæggenes, og hvordan kommunerne anvender plæggenes.

Metode

Undersøgelsen bygger på følgende metoder og datakilder:

- En juridisk gennemgang af 20 sager om børne- og ungeplæg og forældreplæg.
- Fire gruppeinterview med i alt 10 kommuner.

Udvalgte resultater fra undersøgelsen

I undersøgelsens del 1, som er en praksisundersøgelse, viser den juridiske gennemgang af sager, at kommunerne på flere parametre anvender reglerne om forældreplæg og børne- og ungeplæg i overensstemmelse med regler og praksis. Det gør

de blandt andet i forhold til handlepligternes egnethed, pålæggenes proportionalitet, og i forhold til at tydeliggøre, hvilke handlepligter der ikke er efterlevet, når kommunerne træffer afgørelse om manglende efterlevelse af et forældrepålæg. I praksisundersøgelsen ser vi dog også områder, hvor kommunerne har udfordringer med at efterleve regler og praksis. I den juridiske sags gennemgang ser vi eksempler på, at kommunerne har truffet en forkert personkreds-vurdering. Derudover ser vi også eksempler på, at kommunen ikke har været opmærksom på at træffe afgørelse inden for den korrekte tidsperiode, når de træffer afgørelse om manglende efterlevelse af pålæg.

I undersøgelsens del 2, som er en interviewundersøgelse, fortæller kommunerne, at samarbejdsvanskeligheder er den primære årsag til, at de udsteder et forældrepålæg eller et børne- og ungepålæg. Flere kommuner oplever dog, at et forældrepålæg eller et børne- og ungepålæg i nogle tilfælde kan forværre samarbejdet med forældrene, barnet eller den unge. Desuden ser vi, at det varierer på tværs af kommunerne, hvorvidt de anvender pålæggene præventivt.

I interviewundersøgelsen ser vi også, at der er mange forskellige forhold, der kan have betydning for kommunernes brug af forældrepålæg og børne- og ungepålæg. Dette kan for eksempel være socialfaglige principper og erfaring med at benytte forældrepålæg og børne- og ungepålæg i det enkelte team. Derudover ser vi også, at kommunernes vurdering af, om et forældrepålæg eller et børne- og ungepålæg vil bidrage til at løse forældrene, barnets eller den unges udfordringer, er afgørende for, om de vælger at benytte et af pålæggene.

[Læs undersøgelsen](#)

Undersøgelse af kommuner og borgeres erfaringer med nytteindsatsordningen

Baggrund og formål

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) bad i 2023 Ankestyrelsen om at gennemføre en praksisundersøgelse af kommunernes erfaringer med nytteindsatsordningen.

Baggrunden for undersøgelsen var, at der på daværende tidspunkt var relativt få personer i nytteindsats sammenlignet med andre virksomhedsrettede ordninger - eksempelvis virksomhedspraktik. Samtidig savnede STAR opdateret viden om brugen af nytteindsats, da de seneste landsdækkende evalueringer af nytteindsats var fra 2015.

Formålet med undersøgelsen var at afdække, hvordan kommunerne arbejder med nytteindsatsordningen, og hvilke oplevelser borgere har af at være i nytteindsats.

Metode

Undersøgelsen bygger på følgende metoder og datakilder:

- data fra jobindsats,
- interview med ledere og gruppeinterview med medarbejdere i seks kommuner, og
- interview med otte borgere, der enten var eller havde været i nytteindsats på tidspunktet for dataindsamlingen.

Udvalgte resultater fra undersøgelsen

Undersøgelsen viste blandt andet, at:

- Kommuner og borgere oplever nytteindsats som en jobtræningsbane, der giver borgerne en struktureret hverdag og giver dem erfaring med at indgå på en arbejdsplads og i et arbejdsfællesskab. Borgerne fortæller, at de opgaver, som de løser i nytteindsats, er reelle opgaver, som skaber værdi for lokalområdet. Det er med til at gøre det meningsfuldt for dem. Flere borgere beskriver også, at de ved at være i nytteindsats, er blevet inspireret til job og uddannelse.
- Det er afgørende, at medarbejderne i nytteindsats har de rette pædagogiske og menneskelige kompetencer til at støtte borgernes faglige og personlige udvikling. Dette bliver beskrevet både i interview med borgere og kommuner. Det handler i høj grad om, at medarbejderne kan støtte, vejlede og motivere borgerne med udgangspunkt i den enkeltes individuelle behov.
- Opgaver i forbindelse med nytteindsats er fysisk krævende, hvilket medfører nogle begrænsninger i forhold til målgruppen blandt andet for borgere med skånebehov. For at rumme en bredere målgruppe fremadrettet peger flere kommuner på, at det vil kræve en ændring af opgaveporteføljen. Det kan eksempelvis være ved at udvide nytteindsats til flere fagområder.

[Læs undersøgelsen](#)

BETALINGSKURSER

Ankestyrelsen har siden 2015 udbudt betalingskurser. Kurserne er primært rettet mod kommunerne, men andre, for eksempel ansatte i fagforeninger, kan også deltage. Vi gennemfører også kurser for andre målgrupper, eksempelvis advokater

på det kommunale børneområde og nye medlemmer af kommunernes børn og unge-udvalg.

Om kurserne

Betalingskurserne handler om udvalgte lovområder og er et tilbud, der ligger ud over Ankestyrelsens generelle vejledningsforpligtelse. Udover åbne kurser tilbyder vi også forskellige former for skræddersyede kurser og længerevarende læringsforløb typisk efter anmodning fra en kommune.

Kurserne tager udgangspunkt i vores viden fra de konkrete sager og baserer sig således på Ankestyrelsens juridiske praksis. Deltagergebyret dækker de udgifter, vi har i forbindelse med planlægning, gennemførelse og efterbearbejdning.

Hvad er gennemført?

Ankestyrelsen har i 2023 gennemført 15 åbne kurser, ni skræddersyede heldagskurser og fem halvdagskurser/oplæg for kommunerne og andre interessenter. Således har Ankestyrelsen gennemført færre åbne kurser end i 2022, hvor vi til sammenligning afholdt 45 åbne kurser. Baggrunden herfor er, at Ankestyrelsen har prioriteret at iværksætte en lang række aktiviteter, der relaterer sig til vores arbejde med at styrke retssikkerheden på handicapområdet – et arbejde Ankestyrelsen har fået midler til at udføre gennem reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet (SSA-reserven).

I alt deltog 333 personer på de åbne kurser i regi af Ankestyrelsen.

Vi har på vores kurser blandt andet undervist kommunerne i:

- Fleksløntilskud
- Ressourceforløb, fleksjob og førtidspension
- Vurdering af uarbejdsdygtighed i sygedagpengesager og i jobafklaringsforløb
- Efterværn, opretholdt anbringelse, snitflader til botilbud for voksen, pligt til at hjælpe og mellemkommunal refusion
- Sager, der behandles i børn og unge-udvalg

Evalueringer af kurserne

For at tilfredsstille de krav, behov og forventninger vores kursister har til både indholdet og formidlingen af stoffet på vores kurser, evaluerer vi vores afholdte kurser med udgangspunkt i det spørgeskema, som kursisterne udfylder efter et kursus.

I forhold til tidligere år har vi i 2023 ændret på vores evalueringsspørgsmål. Vi kan derfor ikke helt sammenligne evalueringerne med de tidligere år. Noget af det, vi har spurgt om i

2023, er, i hvor høj grad stoffet blev formidlet på en forståelig måde, og i hvor høj grad kurset har indfriet forventningerne til, at kursisten kan bruge det lærte på kurset i sit daglige arbejde.

I alt har 56 procent af kursisterne evalueret deres kursus. Heraf svarede 80 procent, at stoffet i meget høj grad eller i høj grad blev formidlet på en forståelig måde. 65 procent af kursisterne svarede, at kurset i meget høj grad eller i høj grad har indfriet forventningerne til, at kursisten kan bruge det lærte på kurset i sit daglige arbejde.

For at sikre en høj kvalitet i de åbne kurser udvikler vi løbende kompetencerne hos vores undervisere ved blandt andet at afholde formidlingskurser for både nye og øvede undervisere. På den måde sikrer vi blandt andet, at det juridiske stof bliver formidlet så anvendelsesorienteret som muligt, så deltagerne bagefter kan bruge det direkte i deres hverdag.

E-LÆRING

I første halvdel af 2023 har Ankestyrelsen indkøbt og implementeret et Learning Management System (LMS), der gør det muligt at distribuere e-læringsforløb forsvarligt og efter reglerne i persondataforordningen.

LMS fungerer som kursusadministrationssystem for Ankestyrelsens e-læringsforløb, der både kan udbydes som åbne og lukkede kurser. Derudover giver LMS Ankestyrelsen adgang til at indhente data og feedback fra brugerne, som kan bruges til at udvikle nye – eller videreudvikle eksisterende – e-læringsforløb.

Konkret har Ankestyrelsen udgivet seks moduler om generelle udfordringer i sagsbehandlingen på det social- og beskæftigelsesområdet. Materialet tager udgangspunkt i erfaringerne fra sagsbehandlingen i Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen tilbyder også e-læring om andre emner, herunder Borgerstyret personlig assistance og kontant tilskud (lukket kursus for udvalgte kommuner), sanktioner i ydelser efter aktivloven og salg af kommunal ejendom uden offentligt udbud. Der er planlagt en række nye e-læringsforløb i 2024, da erfaringerne og tilbagemeldingerne viser, at både Ankestyrelsen og målgrupperne er positivt stemt over for denne formidlingskanal.

I 2023 har omkring 1.000 forskellige brugere gjort brug af e-læringstilbud fra Ankestyrelsen.

PODCAST

I 2023 har Ankestyrelsen udgivet fire podcasts, heriblandt en podcast om kommunernes arbejde med skånsomme skift af anbringelsessted, som blev lavet på baggrund af en undersøgelse, Ankestyrelsen offentliggjorde året forinden. De fire podcasts fra 2023 har omkring 200 lyttere.

LÆNGEREVARENDE LÆRINGSFORLØB

Ankestyrelsen har siden 2019 tilbudt kommunerne særligt tilrettelagte læringsforløb inden for alle vores lovområder. Læringsforløbene skal bidrage til kommunal kompetence- og kvalitetsudvikling i relation til den juridiske del af deres sagsbehandling.

I 2023 har vi afsluttet et læringsforløb på beskæftigelsesområdet for Favrskov Kommune.

I forbindelse med omlægningen af vores kursusvirksomhed er det også blevet besluttet, at vi fremadrettet ikke tilbyder kommunerne længerevarende læringsforløb.

GRATIS LÆRINGSTEAMBESØG

Ankestyrelsen tilbyder kommunerne gratis besøg af Ankestyrelsens læringsteam på området for udsatte børn og unge. Midlerne til læringsteambesøg er en del af de midler, Ankestyrelsen modtager via finansloven.

Læringsteambesøgene skal bidrage til praksiskoordinering og kvalitetssikring af kommunernes sagsbehandling. Læringsteamet består af to juridiske medarbejdere og en børnesagkyndig. Tilbuddet retter sig mod de af kommunens medarbejdere, der arbejder med sager om udsatte børn og unge.

Ankestyrelsen gennemgår desuden hvert år børnesager fra en tredjedel af landets kommuner og offentliggør resultaterne i Børnesagsbarometret. I den forbindelse har vi i 2023 tilbudt alle medvirkende kommuner et online dialogmøde, hvor resultaterne fra den konkrete kommune er blevet gennemgået, hvilket 25 kommuner takkede ja til. Til disse møder fik kommunerne mulighed for at få svar på spørgsmål omkring målingen af sagerne.

NETVÆRKSSAKTIVITETER

I 2023 har vi gennemført en lang række formidlingsaktiviteter for kommuner, styrelser, interesseorganisationer og øvrige

samarbejdspartnere på det kommunale beskæftigelses-, social-, og børneområde.

På *beskæftigelsesområdet* har vi holdt løbende netværksmøder med Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR), Kommunernes Landsforening (KL) og KOMBIT med gensidig orientering og drøftelse af lovgivning og andre generelle spørgsmål på beskæftigelsesområdet.

På *socialområdet* har vi blandt andet holdt orienteringsmøder med blandt andre handicaporganisationer, Social-, Bolig- og Ældreministeriet og STAR med gensidig orientering og drøftelse af forskellige problemstillinger på det sociale område. Vi har også afholdt en række ERFA-møder med Udbetaling Danmark. Endelig har vi holdt en række møder i Ankestyrelsens Kritiske Venner, hvor vi blandt andet har orienteret om retssikkerhedsinitiativerne på handicapområdet og nye principmeddelelser.

På *det kommunale børneområde* har vi blandt andet holdt løbende møder med Social-, Bolig- og Ældreministeriet, videndelsingsaktiviteter med nogle af områdets centrale aktører samt et ERFA-møde om adoption uden samtykke.

PRAKSISKOORDINERENDE AKTIVITETER I 2023

Implementering af barnets lov

I 2023 har Ankestyrelsen deltaget i en række implementeringsaktiviteter som forberedelse til ikrafttrædelsen af barnets lov den 1. januar 2024. Ankestyrelsen har blandt andet sammen med Social- og Boligstyrelsen afholdt virtuelle gå-hjemmøder og workshops for kommunale ledere og medarbejdere med henblik på at klæde dem på med nødvendig viden og værktøjer til at omsætte barnets lov og dens intentioner i praksis. Ankestyrelsen har også stået for juridisk kvalitetssikring af undervisningsmateriale og e-læringsmoduler til brug for opkvalificering af kommunale medarbejdere samt kvalificering af Håndbog om barnets lov samt Håndbog om ICS.

Ankestyrelsens retssikkerhedsinitiativer

Jf. aftalen om at tildele Ankestyrelsen og Social- og Boligstyrelsen midler fra SSA-reserven til at gennemføre en lang række indsatser, der skal styrke retssikkerheden på handicapområdet, har Ankestyrelsen siden 2022 arbejdet med et retssikkerhedsprogram, som omfatter kompetenceudvikling af kommunale sagsbehandlere, undersøgelser af sagsbehandlingen i kommunerne, og øget tilsynsvirksomhed.

I 2023 har Ankestyrelsen i regi af retssikkerhedsprogrammet blandt andet gennemført et juridisk serviceeftersyn af seks

kommuners sagsbehandling på hjemmetræningsområdet, et webinar om at skrive den gode afgørelse og læringsforløb til 10 kommuner om kontant tilskud efter servicelovens § 95 og borgerstyret personlig assistance efter servicelovens § 96. Materiale i form af e-læringsmateriale og læringsnotater fra disse aktiviteter bliver løbende gjort tilgængeligt for alle kommuner.

Desuden har Ankestyrelsen i samarbejde med Social- og Boligstyrelsen igangsat analyseforløb i otte kommuner i forbindelse med Taskforce – Handicap, der i 2022 blev en del af retssikkerhedsprogrammet. Derfor har Handicap Taskforcen fået midler til at fordoble sin indsats, hvad angår opstart af analyseforløb, til og med 2025. Formålet med Taskforce – Handicap er at analysere den enkelte kommunes sagsbehandling på handicapområdet, og komme med anbefalinger til, hvordan kommunen kan styrke kvaliteten af den.

Flere oplyste sager via webankeskema

I 2023 undersøgte Ankestyrelsens tre beskæftigelseskontorer, om Ankestyrelsen kan understøtte, at flere klagesager er fuldt oplyste, når vi modtager dem fra kommunerne. Projektet var en fortsættelse af et pilotprojekt fra 2022 med samme formål.

Vi undersøgte i den forbindelse, om vores digitale ankeskema i sin nuværende form understøtter, at det er enkelt for kommunerne at gøre det rigtigt, hvilket vil sige, at kommunen indsender de nødvendige og relevante akter sammen med klagesagen. Konklusionen på undersøgelsen var, at vores ankeskema sjældent giver anledning til tvivl. På baggrund af dette har Ankestyrelsen besluttet at fortsætte projektet i 2024, men med en anden indgangsvinkel. Således fokuserer projektet i 2024 på at formidle viden til kommunerne om vigtigheden af, at vi modtager de nødvendige og relevante akter sammen med selve klagesagen.

PLANLAGTE PRAKSISKOORDINERENDE AKTIVITETER I 2024

Implementering af barnets lov fortsat

I 2024 har Ankestyrelsen en række opgaver, som skal understøtte den fortsatte implementering af barnets lov. Det drejer sig dels om opgaver udskudt fra 2023 i form af juridisk kvalificering af retningslinjer for forældrekompetenceundersøgelser og tilknytningsundersøgelser, anbefalinger om den gode anvendelse, skånsomme skift og samarbejde og støtte til forældre, samt vejledning om adoption uden samtykke. Dels drejer det sig om fortsat deltagelse i erfaringsnetværk for kommunale ledere og nøglearbejdere og fornyet kvalificering af det undervisningsmateriale, der blev udarbejdet i 2023 på baggrund af de foreløbige erfaringer med barnets lov. Ankestyrelsen vil i

2024 også have fokus på at offentliggøre principmeddelelser i takt med, at der bliver fastlagt praksis inden for de dele af barnets lov, der indebærer nye bestemmelser, sagsgange eller terminologier.

Fra april 2024 til april 2025 iværksætter Ankestyrelsen desuden tre initiativer, der i denne periode erstatter Børnesagsbarometret. 30 kommuner har allerede tilmeldt sig en Implementeringsstatus – et læringstilbud om juridisk sparring på kommunens implementering af sagsflowet i barnets lov. Til november afholder vi desuden møder med landets kommuner, hvor fokus vil være på sagsflowet og forvaltningsret. Endelig vil der blive udviklet et "virtuelt sagsflow".

Ankestyrelsens retssikkerhedsinitiativer

I 2024 gennemfører Ankestyrelsen flere praksiskoordinerende aktiviteter i forbindelse med retssikkerhedsprogrammet. Således afholder vi blandt andet to faglige temadage om henholdsvis børne- og voksenhandicapområdet i samarbejde med Social- og Boligstyrelsen. Temadagene er målrettet sagsbehandlere og faglige ledere i kommunerne. Programmet for dagene er tilrettelagt med afsæt i Ankestyrelsens viden fra sagsbehandling, data og undersøgelser om, hvor sagsbehandlingen er særligt udfordrende for kommunerne. Der er reserveret pladser til alle kommuner på de faglige temadage.

I 2024 gennemfører Ankestyrelsen desuden et juridisk serviceeftersyn af seks kommuners behandling af sager om merudgifter efter servicelovens § 100, et webinar med undervisning i at skrive en afgørelse og læringsforløb om støtte til bil efter servicelovens § 114, som 20 kommuner vil få tilbud om at deltage i. Endelig gennemfører vi andet år af Handicapsagsbarometret, der, ligesom det juridiske serviceeftersyn, omhandler merudgifter efter servicelovens § 100. Herudover gennemføres også et handicapsagsbarometer, der omhandler § 41 om merudgifter til børn. For hver af de to barometre måles 385 sager fra alle landets kommuner.

Fortsat fokus på flere fuldt oplyste sager

På beskæftigelsesområdet har Ankestyrelsen i 2023 indhentet yderligere akter i cirka en femtedel af klagesagerne, svarende til cirka 1.700 sager.

Når Ankestyrelsen skal indhente manglende sagsakter, medfører det længere sagsbehandlingstid for borgeren, og et større ressourceforbrug hos både kommuner og Ankestyrelsen. I 2024 arbejder vi derfor videre med at gøre det meget klart for kommunerne, hvor vigtigt det er, at alle nødvendige og relevante akter indsendes sammen med klagesagen.

Vi arbejder med at udbrede dette budskab gennem flere kommunikationskanaler. Det vil vi blandt andet gøre ved at under vise kommunerne i at oplyse deres sager og udgive en artikel om emnet, mens Ankestyrelsens læringsenhed arbejder på at skabe et produkt med dette fokus. Endvidere tilbyder vi som pilotprojekt et direkte telefonnummer til 10 kommuner, som de kan bruge, hvis de er i tvivl om, hvilke akter, de skal indsende sammen med klagesagen.

KAPITEL 4

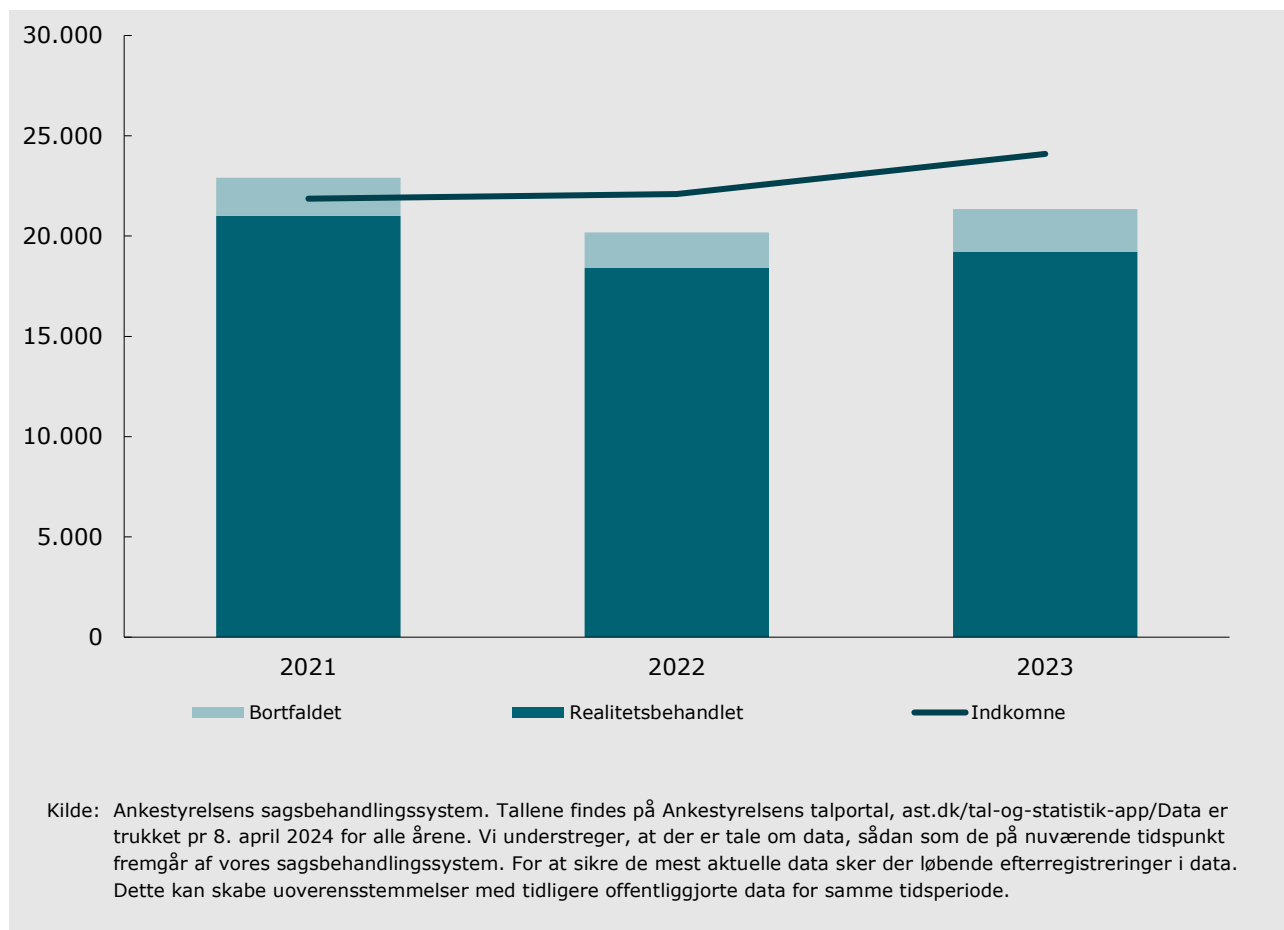
Behandling af klager over kommunale afgørelser

UDVIKLING I PERIODEN 2021-2023

I 2023 afgjorde Ankestyrelsen 21.346 kommunale social- og beskæftigelsessager, hvilket fremgår af figur 4.1. Ud af det samlede antal sager blev 19.221 sager realitetsbehandlet. Det vil sige, at sagerne blev stadfæstet, ændret, ophævet eller hjemvist. De resterende sager bortfaldt, eksempelvis fordi klagefristen var overskredet, eller fordi borgeren trak sin klage tilbage.

Antallet af behandlede sager i 2023 ligger mere end 1.000 sager over niveauet for 2022. Denne positive udvikling har dog ikke været tilstrækkelig til at opnå et tilsvarende fald i antallet af verserende sager og dermed liggetiden og sagsbehandlingstiden. Stigningen i antallet af indkomne sager har nemlig været større.

FIGUR 4.1 ANTAL AFGJORTE OG INDKOMNE SAGER I PERIODEN 2021-2023

Stigning i antallet af indkomne klager i 2023

Ankestyrelsen har i 2023 modtaget over 24.000 sager, hvilket er omkring 2.000 sager mere end i 2022. Dette er flere sager, end Ankestyrelsen er i stand til at afgøre inden for målene for sagsbehandlingstid på størstedelen af det kommunale social- og beskæftigelsesområde. Der opstår derfor sagspukler i form af flere verserende sager, som også vil have betydning for sagsbehandlingstiden.

Afgjorte sager efter lovområde

Som det fremgår af tabel 4.1, udgør sager afgjort efter serviceloven den største andel af de klagesager, Ankestyrelsen behandler inden for det kommunale område. I 2023 var det 41 procent af de kommunale sager, der var inden for serviceloven. Det næststørste lovområde er lov om aktiv socialpolitik (aktivloven), som i 2023 udgjorde 27 procent af sagerne. De to lovområder dækker dermed over to tredjedele af alle de kommunale sager. Andelen af sager behandlet efter serviceloven er faldet med cirka fem procentpoint fra 2022 til 2023, mens der er en næsten tilsvarende stigning i sager behandlet efter aktivloven. De afgjorte sager efter de andre lovområder ligger i 2023 på omtrent samme forholdsvis niveau som i 2022.

TABEL 4.1 AFGJORTE SAGER EFTER LOVOMRÅDE I PERIODEN 2021-2023 - ANTAL OG PROCENT

Lov	2021		2022		2023	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Lov om aktiv beskæftigelsesindsats	1.349	6	1.278	6	1.192	6
Lov om aktiv socialpolitik	6.915	30	4.660	23	5.786	27
Lov om social pension	889	4	672	3	739	3
Serviceloven	8.983	39	9.310	46	8.700	41
Sygedagpengeloven	3.866	17	3.495	17	3.973	19
Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	80	0	67	0	64	0
Lov om almene boliger	249	1	278	1	250	1
Boligstøtteloven	73	0	63	0	73	0
Andre Love	499	2	362	2	569	3
Afgjorte sager i alt	22.903	100	20.185	100	21.346	100
<i>Heraf:</i>						
Bortfaldne	1.901	8	1.771	9	2.125	10

Realitetsbehandlede sager	21.002	92	18.414	91	19.221	90
---------------------------	--------	----	--------	----	--------	----

Note: "Andre Love" er en samlet kategori for følgende love: Dagtilbudsloven, Seniorjobloven, Integrationsloven, Repatrieringsloven, Lov om kompensation til handicappede i erhverv, Kontantydelsesloven, Lov om forsøg med socialt frikort, Lov om anvendelse af tvang i psykiatrien mv. og Fripolejloven.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Tallene findes på Ankestyrelsens talportal, ast.dk/tal-og-statistik-app/. Data er trukket pr 8. april 2024 for alle årene. Vi understreger, at der er tale om data, sådan som de på nuværende tidspunkt fremgår af vores sagsbehandlingssystem. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Omgørelsesprocenten er på niveau med sidste år

I 2023 omgjorde Ankestyrelsen 30 procent af de realitetsbehandlede sager. Det er samme niveau som i 2022, og kan blandt andet ses af tabel 4.2, som viser antallet af realitetsbehandlede sager, udfaldene af sagerne og omgørelsesprocenter for 2021-2023.

OMGØRELSESPROCENT

Omgørelsesprocenten er beregnet som andelen af realitetsbehandlede sager, Ankestyrelsen enten ændrer, ophæver eller hjemviser. Der medregnes dermed ikke sager, Ankestyrelsen afviser eller sager, der bortfalder. Da der på nogle sagsområder er forholdsvis få sager, vil omgørelsesprocenten tilsvarende være baseret på forholdsvis få sager. Tallene skal derfor tolkes varsomt.

Fordelingen af de omgjorte sager på hjemvisninger og ændringer/ophævelser er også den samme i 2023 som i 2022, hvor 19 procent af de realitetsbehandlede sager blev hjemvist, mens 11 procent blev ændret.

TABEL 4.2 REALITETSBEHANDLEDE SAGER EFTER UDFALD, 2021-2023, ANTAL OG OMGØRELSESPROCENT

År	Stadfæstet		Ændret/Ophævet		Hjemvist		Realitetsbehandlede sager	Omgørelsesprocent
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent		
2021	15.521	74	2.131	10	3.350	16	21.002	26
2022	12.860	70	2.044	11	3.510	19	18.414	30
2023	13.520	70	2.038	11	3.663	19	19.221	30

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Tallene findes på Ankestyrelsens talportal, ast.dk/tal-og-statistik-app/. Data er trukket pr 8. april 2024 for alle årene. Vi understreger, at der er tale om data, sådan som de på nuværende tidspunkt fremgår af vores sagsbehandlingssystem. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

I 2023 var den højeste omgørelsesprocent inden for serviceloven. Som det fremgår af tabel 4.3, der viser omgørelsesprocent fordelt på lovområder, blev 39 procent af sagerne inden for serviceloven omgjort. Det er godt over hver tredje sag. Omgørelsesprocenten inden for de resterende lovområder er lavere, men for de fleste lovområder er det cirka mellem hver tredje eller hver fjerde sag, der er blevet omgjort.

Af tabel 4.3 fremgår også den procentvise fordeling af de realitetsbehandlede sagers udfald fordelt på lovområderne. Heraf ses det, at sager inden for lov om aktiv beskæftigelsesindsats har den største andel af sager, der bliver ændret eller ophævet – nemlig 17 procent. Ser man på hjemvisningsprocenten, er den højest inden for lov om almene boliger, her hjemvises 34 procent af sagerne. Der er dog også tale om et relativt lille sagsområde med 226 realitetsbehandlede sager. Den næsthøjeste hjemvisningsprocent ses inden for serviceloven, hvor 29 procent hjemvises. Det er over dobbelt så stor en andel som for de øvrige lovområder.

TABEL 4.3 REALITETSBEHANDLEDE SAGER EFTER LOVOMRÅDE OG UDFALD I 2023 – ANTAL OG PROCENT

	Stadfæstet		Ændret/ Ophævet		Hjemvist		Realitets- behandlede sager	Omgørelses- procent
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent		
Lov om aktiv beskæftigelsesindsats	813	73	191	17	109	10	1.113	27
Lov om aktiv socialpolitik	3.911	77	521	10	623	12	5.055	23
Lov om social pension	570	85	42	6	58	9	670	15
Serviceloven	4.859	61	778	10	2.276	29	7.913	39
Sygedagpengeloven	2.790	77	428	12	428	12	3.646	23
Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	51	86	4	7	4	7	59	14
Lov om almene boliger	147	65	3	1	76	34	226	35
Boligstøtteleven	51	76	3	4	13	19	67	24
Andre love	328	70	68	14	76	16	472	30
Sager i alt	13.520	70	2.038	11	3.663	19	19.221	30

Note: "Andre Love" er en samlet kategori for følgende love: Dagtilbudsloven, Seniorjobloven, Integrationsloven, Repatrieringsloven, Lov om kompensation til handicappede i erhverv, Kontantydelsesloven, Lov om forsøg med socialt frikort, Lov om anvendelse af tvang i psykiatrien mv. og Fripølseboligloven

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Tallene findes på Ankestyrelsens talportal, ast.dk/tal-og-statistik-app/
Data er trukket pr 8. april 2024 for alle årene. Vi understreger, at der er tale om data, sådan som de på nuværende tidspunkt fremgår af vores sagsbehandlingssystem. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Udviklingen over tid i omgørelsesprocenten for de enkelte lovområder er opgjort i tabel 4.4. Her fremgår det, at omgørelsesprocenten har udviklet sig forskelligt inden for lovområderne i perioden 2021-2023.

Fra 2022 til 2023 har der været stigning inden for fire lovområder, herunder inden for serviceloven og lov om aktiv beskæftigelsesindsats, mens omgørelsesprocenten er faldet inden for de resterende fem lovområder. Inden for serviceloven og lov om aktiv beskæftigelsesindsats ses stigningen også tilbage fra 2021, hvor omgørelsesprocenten er steget henholdsvis 5 og 9 procentpoint frem til 2023.

TABEL 4.4 OMGØRELSESPROCENT EFTER LOVOMRÅDE I PERIODEN 2021-2023

	2021	2022	2023
Lov om aktiv beskæftigelsesindsats	18	25	27
Lov om aktiv socialpolitik	26	29	23
Lov om social pension	11	17	15
Serviceloven	32	36	39
Sygedagpengeloven	18	18	23
Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	15	22	14
Lov om almene boliger	26	23	35
Boligstøtteleven	36	36	24
Andre love	31	37	30
I alt	26	30	30

Note: "Andre Love" er en samlet kategori for følgende love: Dagtilbudsloven, Seniorjobloven, Integrationsloven, Repatrieringsloven, Lov om kompensation til handicappede i erhverv, Kontantydelsesloven, Lov om forsøg med socialt frikort, Lov om anvendelse af tvang i psykiatrien mv. og Fripjeleboligloven

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Tallene findes på Ankestyrelsens talportal, ast.dk/tal-og-statistik-app/. Data er trukket pr 8. april 2024 for alle årene. Vi understreger, at der er tale om data, sådan som de på nuværende tidspunkt fremgår af vores sagsbehandlingssystem. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for klagesager over kommunernes afgørelser på social- og beskæftigelsesområdet er steget til 17,5 uger i 2023. Dette er en stigning på tre uger i forhold til 2022, hvilket er forklaret af stigningerne i antallet af indkomne sager. Disse stigninger medfører flere verserende sager og dermed længere sagsbehandlingstid. Stigninger i antallet af indkomne får i øvrigt især betydning for de kommunale social- og beskæftigelses-sager, da sager med lov- eller aftale bestemte frister – for eksempel sager om tvangsmæssige foranstaltninger og underretningssager – prioriteres.

Liggetiden for de verserende sager – det vil sige de sager, der endnu ikke er afgjorte ved årets afslutning – er af samme årsager steget og var på 14 uger ved udgangen af 2023.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid og liggetid på kommunale social- og beskæftigelsesområdet vil være stigende, ind til at der er balance mellem antallet af indkomne og afgjorte sager.

TABEL 4.5 GENNEMSNITLIG SAGSBEHANDLINGS- OG LIGGETID I PERIODEN 2021-2023

År	Gennemsnitlig sagsbehandlingstid i uger	Gennemsnitlig liggetid i uger	Realitetsbehandlede sager
2021	14,3	11,3	21.002
2022	14,5	10,6	18.414
2023	17,5	14,0	19.221

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Tallene findes på Ankestyrelsens talportal, ast.dk/tal-og-statistik-app/
Data er trukket pr 8. april 2024 for alle årene. Vi understreger, at der er tale om data, sådan som de på nuværende tidspunkt fremgår af vores sagsbehandlingssystem. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

KVALITETEN I ANKESTYRELSENS AFGØRELSE

Som et led i Ankestyrelsens løbende arbejde med at sikre kvalitet ved behandlingen af sagerne, gennemfører vi årligt en intern kvalitetsmåling.

Formålet med kvalitetsmålingen er at udvikle og øge kvaliteten i vores sagsbehandling. Vi stiler både mod at træffe korrekte afgørelser, sikre hurtig sagsbehandling og kommunikere klart. Det er vores mål, at borgeren føler sig godt behandlet – uanset om borgeren får medhold i sin klage eller ej.

Ankestyrelsen har hvert år siden 1993 gennemført en intern, tværgående kvalitetsmåling af et udvalg af afgjorte sager. Dette med undtagelse af 2017, hvor Ankestyrelsen undtagelsesvis ikke afsatte ressourcer til at gennemføre en intern kvalitetsmåling på grund af et ekstraordinært fokus på nedbringelse af sagsbehandlingstider på tværs af styrelsens virksomhed. Ankestyrelsen anvendte det år alene et kvalitetsmål i Ankestyrelsens resultatplan med (det daværende) Økonomi- og Indenrigsministeriet om styrelsens medholdsprocent ved domstolene.

Rammerne for målingen i 2023

I 2023 omfattede kvalitetsmålingen to delmålinger:

1. Måling af afgørelsens rigtighed og besvarelse af klagers bemærkninger (gennemført af fagkontorerne ledelse). Her indgik 300 tilfældigt udvalgte sager (20 sager fra hvert kontor). Heraf var 240 af sagerne på social- og beskæftigelsesområdet og det kommunale børneområde.

2. Måling af resultatets klarhed, begrundelsens forståelighed og afgørelsens samlede udtryk (gennemført af medarbejdere fra Administrationen). Her indgik 100 tilfældigt udvalgte sager. Heraf var 75 af sagerne på social- og beskæftigelsesområdet og det kommunale børneområde.

I hver delmåling blev sagerne scoret på en skala fra 0 til 2 i forhold til det enkelte målepunkt.

Ankestyrelsen opnåede for sagerne på social- og beskæftigelsesområdet og tilsyn følgende vægtede resultater af kvalitetsmålingen:

- 1,95 for afgørelsens rigtighed og besvarelse af klagers bemærkninger (2022: 1,95).
- 1,54 for resultatets klarhed, begrundelsens forståelighed og afgørelsens samlede udtryk (2022: 1,5).

Kvalitetsmålingen viste, at Ankestyrelsen fortsat skal have fokus på at skrive gode begrundelser, herunder for at sikre forståelige begrundelser og besvarelse af klagebemærkninger.

Dertil skal Ankestyrelsen have fortsat fokus på afgørelsernes samlede udtryk, herunder stave- og kommafejl samt fagudtryk og lignende, der skal forklares nærmere.

Sager indbragt for Folketingets Ombudsmand

Ankestyrelsen er en af de myndigheder, som Folketingets Ombudsmand modtager flest henvendelser fra borgere om. Ankestyrelsen har en ambition om, at vores kritikprocent skal ligge lavere end gennemsnittet blandt statslige myndigheder.

Ankestyrelsen har fået kritik i tre sager i 2023, og ombudsmanden vurderede 518 af styrelsens sager. Det betyder, at vi har modtaget færre kritikker end staten generelt. Målet blev dermed opfyldt.

Ombudsmandens kritik og henstilling har blandet andet handlet om:

- at styrelsen ikke anså sig for kompetent til at behandle klager over bortvisninger fra forsorgshjem, og
- den lange sagsbehandlingstid i en sag, der var undergivet principiel behandling.

Sager indbragt for domstolene

På det kommunale social- og beskæftigelsesområde fik Ankestyrelsen i 2023 medhold i 72 procent af sagerne, som blev prøvet ved domstolene, jf. tabel 4.6. I 2022 lå medholdsprocenten på 54 procent.

TABEL 4.6 SAGER INDBRAGT FOR DOMSTOLENE PÅ SOCIAL- OG BESKÆFTIGELSE SOMRÅDET – PERIODEN 2021-2023

	2021	2022	2023
Sager indbragt for domstolene i alt	26	13	18
<i>Heraf:</i>			
Sager, hvor Ankestyrelsen fik medhold	16	7	13
Sager, hvor Ankestyrelsen ikke fik medhold	10	6	5
Medholdsprocent	62 %	54 %	72 %

Note: Data er trukket den 15. april 2024. Vi understreger, at der er tale om data, sådan som de på nuværende tidspunkt fremgår af vores sagsbehandlingssystem. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Derudover er opgørelsesmetoden for sager indbragt for domstolene ændret i 2023, hvorfor data i rapporter udgivet før 2023 ikke er sammenlignelige med overstående tabel.

En sag tæller kun én gang, selvom den har været behandlet ved flere retsinstanser. Året for domsafsigelsen samt sagens udfald tæller for den sag, der er ført ved den højeste instans. Tallene kan derfor ændre sig for det seneste år, hvis der på opgørelses-tidspunktet er truffet dom, men sagen efterfølgende føres ved en højere instans.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem.

BILAG 1

Realitetsbehandlede sager

REALITETSBEHANDLEDE SAGER I 2023 FORDELT PÅ LOVOMRÅDE OG BESTEMMELSE

	Stad- fæstet	Hjem- vist	Ændret/ Ophævet	Realitets- behand- let	Andel ændret	Andel hjem- vist	Omgør- elses- procent
Hovedtotal	13.520	3.663	2.038	19.221	11	19	30
Andre Love	328	76	68	472	14	16	30
Boligplacering, integrationsplan og helbred §§ 6-15 d	13	0	0	13	0	0	0
Diverse - dagtilbudsloven	81	33	11	125	9	26	35
Enkeltydelser §§ 35-41	28	8	6	42	14	19	33
Hjælpe midler efter kompensationsloven	27	5	2	34	6	15	21
Integration - hele loven undtaget §§ 6-15 d - §§ 35-41	59	2	0	61	0	3	3
Kompensationsloven - personlig assistance - kap. 3-4	12	10	36	58	62	17	79
Lov om forsøg med socialt frikort	11	2	0	13	0	15	15
Repatrieringsloven	9	0	0	9	0	0	0
Økonomisk friplads - § 50 (Folkeskoleloven)	6	1	0	7	0	14	14
Økonomisk friplads - §§ 43, 63 og 76 (Dagtilbudsloven)	80	13	13	106	12	12	25
Lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v.	2	2	0	4	0	50	50
Boligstøtteleven	51	13	3	67	4	19	24
Indskudslån - §§ 54-71	51	13	3	67	4	19	24
Lov om aktiv beskæftigelsesindsats	813	109	191	1.113	17	10	27
Ansættelse med løntilskud - §§ 66-79 og 81	0	1	0	1	0	100	100
Befordringsgodtgørelse - §§ 175-177	11	5	1	17	6	29	35
Fastholdelsesfleksjob - § 119	9	0	0	9	0	0	0
Fleksjob - §§ 116-141	44	6	19	69	28	9	36
Fleksløntilskud - §§ 123-125	84	38	34	156	22	24	46
Hjælpe midler efter Lov om Aktiv Beskæftigelsespolitik	9	2	1	12	8	17	25
Indsats overfor beskæftigede m.v. - §§ 149-166	4	3	1	8	13	38	50
Jobafklaringsforløb - §§ 107-111	89	21	59	169	35	12	47
Mentorstøtte - §§ 167-171	7	2	1	10	10	20	30
Nytteindsats - §§ 82-87 og 89	9	0	6	15	40	0	40
Ressourceforløb - §§ 112-115	276	8	28	312	9	3	12
Revalidering - §§ 142-148	53	1	1	55	2	2	4

Selvbooking - § 35	0	0	1	1	100	0	100
Støtte i form af tilskud til selvstændig erhvervsdrivende - §§ 126-132 og 136	7	2	3	12	25	17	42
Tilbud om indsats til dagpengemodtager - § 205 (4 ugers frist)	108	5	10	123	8	4	12
Vejledning og opkvalificering - §§ 90-93 og §§ 95-99	89	15	20	124	16	12	28
Virksomhedspraktik - §§ 57-63 og 65	7	0	6	13	46	0	46
Bistand til særlige aktiviteter - §§ 17 og 18	4	0	0	4	0	0	0
Mindre intensiv indsats - § 106	3	0	0	3	0	0	0
 Lov om aktiv socialpolitik 	 3.911 	 623 	 521 	 5.055 	 10 	 12 	 23
225 timers reglen - §§ 13 f og 13 g	30	5	20	55	36	9	45
Bevillingstidspunkt og satser - §§ 22-26 (undtaget §§ 25 b-e)	145	19	18	182	10	10	20
Diverse - Aktivloven	10	2	5	17	29	12	41
Enkeltydelse - udgift påtaget før ansøgning	112	13	4	129	3	10	13
Formue - §§ 14 og 15	151	45	35	231	15	19	35
Forsørgelse af børn - § 84	1	0	0	1	0	0	0
Forsørgerpligt, bopæl, udlandsophold mv. - §§ 2-5	94	8	14	116	12	7	19
Fradrag for indtægter - §§ 30-33	295	35	26	356	7	10	17
Hjælp til enkeltudgifter - §§ 81-81 a	505	93	7	605	1	15	17
Hjælp til flytning - § 85, 1	154	14	2	170	1	8	9
Hjælp til flytning - § 85, 2	146	7	0	153	0	5	5
Hjælp til sygebehandling - §§ 82-82 a	389	187	12	588	2	32	34
Hjælp til visse persongrupper - §§ 27-29	125	20	8	153	5	13	18
Indplacering på kontanthjælpsloftet - § 25 b-e	29	2	0	31	0	6	6
Ledighedsydelse §§ 74-77b	50	4	29	83	35	5	40
Opholdskrav - § 11, stk. 3 (IY eller KH/UH)	19	0	1	20	5	0	5
Ressourceforløbsydelse under jobafklaring og sanktioner - §§ 69 j-69 u dog ikke §69 s	74	4	19	97	20	4	24
Ressourceforløbsydelse under ressourceforløb og sanktioner - §§ 68-69 h	30	0	5	35	14	0	14
Revalidering - §§ 46-67	1	1	0	2	0	50	50
Revalideringsydelse - §§ 70-73 j	6	1	0	7	0	14	14
Sanktioner - §§ 35-44 a	715	5	159	879	18	1	19
Social begivenhed - § 11-12 a (undtaget § 11, stk. 3)	125	19	18	162	11	12	23
Særlig hjælp vedrørende børn - § 83	5	2	0	7	0	29	29
Særlig støtte - § 34	189	56	35	280	13	20	33

Tilbagebetaling af hjælp i enkeltstående tilfælde - §§ 81-85 a og 90-97	56	4	19	79	24	5	29
Tilbagebetaling af løbende månedlig hjælp til forsørgelse - §§ 90 - 97, 69 i	289	54	54	397	14	14	27
Udnyttelse af arbejdsmuligheder - §§ 13 og 13 c	25	4	10	39	26	10	36
Sanktioner §§ 36-38	73	1	8	82	10	1	11
Sanktioner §§ 42-43	0	1	0	1	0	100	100
Tilbagebetaling af løbende månedlig hjælp til forsørgelse - § 91	43	14	6	63	10	22	32
Tilbagebetaling af løbende månedlig hjælp til forsørgelse - § 93	5	2	2	9	22	22	44
Tilbagebetaling af løbende månedlig hjælp til forsørgelse - § 96	7	1	0	8	0	13	13
Sanktioner §§ 39-40	7	0	2	9	22	0	22
Sanktioner § 40 a	1	0	3	4	75	0	75
Tilbagebetaling af løbende månedlig hjælp til forsørgelse - § 92	1	0	0	1	0	0	0
Tilbagebetaling af løbende månedlig hjælp til forsørgelse - § 94	4	0	0	4	0	0	0
Lov om almene boliger	147	76	3	226	1	34	35
Almene boliger - §§ 54-61	135	72	2	209	1	34	35
Længerevarende botilbud, Almenboligloven - § 105	12	4	1	17	6	24	29
Lov om højeste, mellemste førtidspension m.fl.	51	4	4	59	7	7	14
Bistands- og plejetillæg §§ 16 stk. 1 og 2	6	1	0	7	0	14	14
Forhøjelse af pension §§ 13-15, 21, 24, 44, 44 a	16	0	4	20	20	0	20
Personlige tillæg og helbredstillæg §§ 17-20, 26, 27 og 43	29	3	0	32	0	9	9
Lov om social pension	570	58	42	670	6	9	15
Diverse - pensionsloven	8	0	3	11	27	0	27
Hvilende pension og frakendelse - §§ 43 a og 44	1	0	0	1	0	0	0
Personligt/helbredstillæg - §§ 14 og 14 c, § 43	221	32	13	266	5	12	17
Ret til Pension - § 17, stk. 4 og §§ 18-20	92	7	16	115	14	6	20
Ret til pension på det foreliggende - §§ 17 stk. 2 og 3	244	16	7	267	3	6	9
Særlige udbetalingsregler, strafafsoning og administration - §§ 34-38 og 46-48	2	1	2	5	40	20	60
Tilbagebetaling - §§ 41-43	2	2	1	5	20	40	60
Serviceoven	4.859	2.276	778	7.913	10	29	39
Biler - §§ 114 og 115	278	101	11	390	3	26	29
Boligindretning - § 116	136	22	2	160	1	14	15

Børn - Bekendtgørelse om voksenansvar § 9	2	0	2	4	50	0	50
Børn - Børnefaglig undersøgelse - § 50	112	7	19	138	14	5	19
Børn - Diverse Servicelov	48	28	22	98	22	29	51
Børn - Foranstaltninger - §§ 52, stk. 3, nr. 1-9, 55 og 69, stk.1	3	1	0	4	0	25	25
Børn - Forebyggende indsats - § 11	53	18	5	76	7	24	30
Børn - Forældrebetaling § 159	60	71	98	229	43	31	74
Børn - Hjemgivelse og hjemgivelsesperiode - § 68	24	4	9	37	24	11	35
Børn - Samvær - § 71	663	73	64	800	8	9	17
Børn - Valg af anbringelsessted - § 68 b	36	11	10	57	18	19	37
Børn - Økonomisk hjælp - § 52 a	204	76	13	293	4	26	30
Forbrugsgoder - § 113	220	63	26	309	8	20	29
Hjemmehjælp § 83	121	117	14	252	6	46	52
Hjælpe midler - § 112	642	262	82	986	8	27	35
Merudgiftydelse § 41 + tilbagebetaling	334	279	53	666	8	42	50
Midlertidige forbrugsgoder - § 113 b	2	0	1	3	33	0	33
Pasning af nærtstående - §§ 118-122	30	7	1	38	3	18	21
Pasningstilbud, hjemmetræning m.m. - §§ 32, 32 a, 36, 39-40 + tilbagebet.	20	44	10	74	14	59	73
Personlig hjælp og ledsagelse §§ 44, 45 + tilbagebetaling	124	60	6	190	3	32	35
Social - Diverse Servicelov	3	1	0	4	0	25	25
Tabt arbejdsfortjeneste §§ 42-43 + tilbagebetaling	626	407	179	1.212	15	34	48
Voksne - krisecentre og forsorgshjem - §§ 109 og 110	20	1	3	24	13	4	17
Voksne - afløsning og aflastning - § 84	25	23	2	50	4	46	50
Voksne - aktivitets- og samværstilbud - § 104	15	17	1	33	3	52	55
Voksne - behandling - § 102	87	0	0	87	0	0	0
Voksne - beskyttet beskæftigelse - §§ 103 og 105, stk. 2	2	1	0	3	0	33	33
Voksne - borgerstyret personlig assistance - § 96	70	50	7	127	6	39	45
Voksne - genoptræning - § 86	7	9	2	18	11	50	61
Voksne - kontante tilskud til § 95	15	20	5	40	13	50	63
Voksne - ledsageordning - § 97	33	13	3	49	6	27	33
Voksne - længerevarende botilbud - § 108	59	35	4	98	4	36	40
Voksne - merudgifter - § 100	300	128	20	448	4	29	33
Voksne - midlertidigt botilbud - § 107	41	71	6	118	5	60	65

Voksne - misbrugsbehandling - § 101	6	15	6	27	22	56	78
Voksne - rehabilitering - § 83 a	1	0	0	1	0	0	0
Voksne - selvudpeget hjælp - §§ 94-94 b	7	4	0	11	0	36	36
Voksne - Socialpædagogisk bistand - § 85	77	113	11	201	5	56	62
Voksne - støtte og kontaktperson - §§ 98 og 99	3	1	0	4	0	25	25
Voksne - ulovligt skolefravær, standsning af børne- og ungeydelse - § 155 c	16	3	5	24	21	13	33
Almene tilbud og husvilde - § 80	4	1	0	5	0	20	20
Børn - Efterværn og oprethold anbringelse - §§ 76 og 76a - frist	30	15	19	64	30	23	53
Børn - Foranstaltninger - §§ 52, stk. 3 og 55	205	91	38	334	11	27	39
Magtanvendelse, voksne, tryghedsskabende velfærdsteknologi - § 128b	1	0	3	4	75	0	75
Børn - Efterværn og oprethold anbringelse - §§ 76 og 76a - ikke frist	51	13	12	76	16	17	33
Børn - Forhold under anbringelsen - § 69, stk. 1	40	0	1	41	2	0	2
Magtanvendelse, voksne, låsning og sikring af yderdøre og vinduer - § 128 c	1	0	0	1	0	0	0
Voksne - Forsorgshjem og herberger - § 110	2	0	1	3	33	0	33
Magtanvendelse, voksne, indgreb i selvbestemmelsesretten, anbragte i boform v/strafferetlig afg. - §§ 137 g-j	0	0	1	1	100	0	100
Magtanvendelse, voksne, stofseler - § 128	0	0	1	1	100	0	100
Sygedagpengeloven	2.790	428	428	3.646	12	12	23
Anmeldelse - §§ 35-39 og 41 og 43	271	27	16	314	5	9	14
Arbejdsgiverrefusion - anmeldelse § 59	210	8	8	226	4	4	7
Arbejdsgiverrefusion - øvrige betingelser §§ 54, 56, 57, 58 og 60	270	50	40	360	11	14	25
Beregning af sygedagpenge - §§ 46-53	47	17	9	73	12	23	36
Beskæftigelseskrav - selvstændig / lønmodtager - §§ 30-34 og 42	96	40	26	162	16	25	41
Bortfald af retten til sygedagpenge - §§ 21-23	235	40	46	321	14	12	27
Diverse - sygedagpengeloven	16	7	15	38	39	18	58
Revurdering og forlængelse - §§ 24-29	1.013	151	66	1.230	5	12	18
Tilbagebetaling § 71, § 56-aftale og § 58 a-aftale	145	33	23	201	11	16	28
Uarbejdsdygtighed - § 7	487	55	179	721	25	8	32

Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Tallene findes på Ankestyrelsens talportal, ast.dk/tal-og-statistik-app/

Kilde: Data er trukket pr. 8. april 2024 for alle årene. Vi understreger, at der er tale om data, sådan som de på nuværende tidspunkt fremgår af vores sagsbehandlingssystem. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

BILAG 2

Principmeddelelser 2023 – beskæftigelsesområdet

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare:	Principmeddelelse
Opkrævning - inddrivelse - tilbagebetaling - modregning - betalingsevne - Ankestyrelsens kompetence - konkret skøn - prøvelse af skøn	3-23
Tilkendelse af førtidspension med revision	5-23
At tabt arbejdsfortjeneste ikke er lønindtægt efter reglerne om fleksløntilskud	6-23
Ligedeling af orlov - øremærket orlov - lønmodtagere - selvstændig erhvervsdrivende - ledige - overdragelse af orlov - barselsdagpenge	7-23
Pension - boligstøtte - bopælskrav - ophold i udlandet	8-23
Ret til jobafklaringsforløb eller ressourceforløb ved frasigelse af ressourceforløbsydelse	10-23
Sygedagpenge - delegation - anden aktør - vikaraftale	13-23
Tilbagebetaling - uforsvarlig økonomi - undtaget formue - vidste eller burde vide	14-23
Tilkendelsestidspunkt for førtidspension	16-23
Arbejdsskade - sikringspligtig arbejdsgiver - BPA-ordning	17-23
Tidlig pension - dokumentationskrav - afrundingsregler - bevisbedømmelse - beregning af anciennitet - omregningssatser	21-23
Indtægtsgrundlag - indtægt ved egen virksomhed - tilbagebetaling - folkepension - indtægt fra flere virksomheder	22-23
Kontanthjælp - formue - ejerbolig - sommerhus - friværdis lån - sameje - tinglyst gavebrev	23-23
Fleksløntilskud - lønindtægt - arbejdsfri indtægt - bonus - gave - prøvelse	27-23
Folkepension - førtidspension - gifte - reelt enlig - samlevende	28-23
Sygedagpenge - beskæftigelseskrav - opgørelse af otte ugers perioden og kravet om 74 timer	29-23
Kontanthjælp - uddannelseshjælp - selvforsørgelses- og hjemrejseydelse - overgangsydelse - ressourceforløbsydelse - løbende pensionsudbetaling - fradrag for indtægter	31-23
Tidlig pension - maksimal anciennitet pr. kalenderår - anciennitet i første og sidste optjeningsår	32-23
Sygedagpenge - manglende medvirken - digital post - visningsklienter - undersøgelsespligt	33-23
I alt	19

BILAG 3

Principmeddelelser 2023 –
socialområdet

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare:	Principmeddelelse
Ekstraordinære udgifter til el-, gas- og varmeudgifter - social begivenhed - førtidspensionist - stigende priser - energikrise - energiudgift - enkeltudgift - uforudsigelighed - forebyggende sigte	1-23
Beboerindskudslån – pligt lån – medansøger – solidarisk hæftelse – gæld til tidligere beboerindskudslån, som ikke er afviklet – uafviklet lån	2-23
Servicebogen - kan-bestemmelse - ligebehandlingsprincippet - behandling	4-23
Børne- og ungeydelse – ligedeling – nye regler – overgangsregel – personkreds – flytning fra udlandet – forældremyndighed – ændring i forholdene	11-23
Udlandsbekendtgørelsen - dækning af ekstra omkostninger ved kortvarige ferieophold - borgerstyret personlig assistance	18-23
Pasning af nærtstående - tilknytning til arbejdsmarkedet - tabt arbejdsfortjeneste	19-23
Merudgifter – kompensationsprincippet - ladcykel – cykler	20-23
Udgifter opstået som følge af afløsning og aflastning- lovhjemmel- naturalydelse-kontantydelse-merudgifter-subsidiaritet	25-23
Tilskud – Zonetillæg - Personlig assistance - Tolkebistand - Handicapkompensation	30-23
Boligstøtte – genvurdering – helt eller delvist medhold - ophævelse	34-23
Klagefrist - digital klage - upåregnelig forsinkelse - dispensation	38-23
I alt	11

BILAG 4

Principmeddelelser 2023 – det kommunale børneområde

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt i forhold til at afklare:	Principmeddelelse
Anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, indstilling til børn og unge-udvalget, vurdering af forældrekompetencer, garantiforskrift	12-23
Anbringelse - frivilligt samtykke – informeret samtykke	26-23
Samvær under anbringelse, afbrydelse af samvær, afbrydelse af kontakt, samvær og kontakt med andre end forældrene, netværk, partsstatus, klageberettigede	37-23
Vilkår, samvær, formål med anbringelsen, hensynet til barnet, anbragt barn eller ung	40-23
I alt	4